

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: 150/2010/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

441/2010. (X. 13.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ 2010. április 6-án előterjesztett **panaszát** a 2010. október 13-án – dr. Kádár András Kristóf testületi tag távollétében – megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a Dunaújvárosi Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot csekély mértékben sértő intézkedésre került sor.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

1) A panaszos 2010. április 6-án, postai úton terjesztette elő panaszát, amelyben előadta, hogy 2010. március 12-én reggel 7 óra 40 perckor a helyi uszoda parkolójából szeretett volna kihajtani gépkocsijával, amikor arra lett figyelmes, hogy egy rendőrségi szolgálati gépjármű jött bal oldalról, és úgy állt meg, hogy a hátsó lámpája és a panaszos gépkocsijának jobb első lámpája egy vonalba kerültek. A panaszos kissé bal felé fordította a kormányt, mivel el szeretett volna hajtani a szolgálati gépjármű mellett, amikor egy hatalmas csattanást hallott a kocsijának jobb oldala felől. A panaszos ekkor hirtelen megállt, kinyitotta a gépkocsi bal első ajtaját, és megkérdezte az egyenruhában lévő rendőrt, hogy miért „csapkodja” a gépkocsiját. A panaszos elmondása szerint a rendőr nem tette egyértelművé számára, hogy intézkedést szeretne foganatosítani vele szemben, a szolgálati gépjármű megkülönböztető jelzést nem

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

használt, a gépkocsiban ülő rendőr pedig nem jelzett. A panaszos véleménye szerint azonban bármit is szeretett volna a rendőr, ahhoz nem lett volna joga, hogy a gépkocsi tetejére üssön. Az intézkedő rendőr ezt követően elkérte a panaszos forgalmi engedélyét, jogosítványát, és tájékoztatta a panaszost arról, hogy az út a panaszos haladási irányával ellentétes irányban egyirányú. A panaszos ekkor észlelte, hogy valóban ki van helyezve az út egyirányúsítását jelző tábla, korábban ezt azért nem vette észre, mert jellemzően nem ebben a parkolóban szokott megállni, amikor pedig az intézkedés napján, hajnalban megérkezett az uszodába, még sötét volt. Az intézkedő rendőr elvette a panaszos iratait, és a panaszos előadása szerint „egy nővel kezdett el beszélgetni”. A panaszos ennek kapcsán megjegyezte, hogy véleménye szerint egy ilyen széles parkolóban nem indokolt az egyirányúsítás.

A panaszos megítélése szerint nem történt olyan súlyú szabályszegés, ami indokolta volna a rendőr reakcióját. Úgy gondolja, hogy aki egyenruhát visel, annak ahhoz méltóan is kell viselkednie, számára az intézkedő rendőr viselkedése nem volt elfogadható.

2) A panaszos előadta továbbá, hogy 2010. március 17-én 8 óra 40 perckor bement a Dunaújvárosi Rendőrkapitányságra, hogy a történekről beszámoljon egy erre illetékes rendőrnek. Panaszát az ügyeletes tisztnak próbálta előadni, aki meglepetésére közölte, hogy panaszát postai úton, írásban nyújtsa be.

3) A panaszos által később, postai úton a Dunaújvárosi Rendőrkapitánysághoz benyújtott beadvány nyomán panasz eljárás indult, amely során a kapitányság vezető 2010. március 30-án határozatot hozott, és a panaszt, mint alaptalant elutasította. A határozat indoklása szerint az intézkedő rendőrök nem tudtak érdemben nyilatkozni arról, hogy a kocsi teteje felől milyen csapást hallhatott a panaszos, a kapitányság vezető a rendelkezésre álló iratok alapján pedig megállapította, hogy az intézkedés jogszerű, szakszerű, és arányos volt.

A panaszos 2010. április 23. napján fellebbezéssel élt a Dunaújvárosi Rendőrkapitányság határozata ellen. Fellebbezésében kifogásolta, hogy megállítása nem a határozatban leírtak szerint történt, és előadta, hogy nem három rendőr intézkedett vele szemben, hanem csak egy, aki nem intett, nem is jelzett neki, hogy álljon meg.

A fellebbezés nyomán a Fejér Megyei Rendőr-főkapitányság 2010. május 18-án kelt határozatával megsemmisítette a Dunaújvárosi Rendőrkapitányság határozatát, és az eljáró hatóságot új eljárás lefolytatására utasította. A határozat indoklása szerint „a 4-5 soros sematikus feljegyzések [a rendőrök nyilatkoztatásáról] nem alkalmasak a panaszban foglalt körülmények megállapítására, emellett sértik a [közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény] Ket. 2. § (3) bekezdésében foglalt, a tényállás megállapítására, a bizonyítékok értékelésére vonatkozó alapelveket, valamint az 50. § (4) bekezdésében foglalt, a bizonyítékok felhasználására vonatkozó rendelkezéseket. A megismételt eljárásban

[...] meg kell állapítani, hogy a rendőri intézkedésre, a gépkocsi megállítására milyen körülmények között került sor, az intézkedésnél (vagy annak közelében) a jelenlévő más rendőrök milyen minőségben voltak jelen, milyen párbeszéd hangzott el az intézkedés közben a panaszos és az intézkedést foganatosító rendőr között.” Az indokolás szerint meg kell állapítani továbbá, hogy a panaszos megjelenése során betartották-e a panasz kezelésére vonatkozó szabályokat.

4) A Testület 2010. május 26-án kelt átiratában tájékoztatta a Dunaújvárosi Rendőrkapitányságot, miután az ügy oda visszakerült első fokra, hogy a panaszügy vizsgálatát átveszi, majd 2010. június 29-én kelt levelében a panaszügy alapos kivizsgálása érdekében kérdésekkel fordult a panaszoshoz.

A panaszos a feltett kérdésekre válaszul elmondta, hogy az intézkedő rendőr panaszjogáról nem tájékoztatta, a Testülethez fordulás lehetőségéről egy, a rendőrségen kifüggesztett tájékoztatóból szerzett tudomást. Amikor 2010. március 17-én bement a rendőrkapitányságra, az ügyeletes tiszt mindössze a Dunaújvárosi Rendőrkapitányság címéről tájékoztatta a panaszjogról történő tájékoztatás keretében.

Előadta továbbá, hogy ő az intézkedés folyamán gépkocsijából nem szállt ki, az intézkedő rendőr a gépkocsi bal oldala felől érkezett hozzá, ekkor a gépkocsi már nem volt mozgásban. A rendőr nem állt a gépkocsi elé, a kocsit tetejére csapással készítette őt megállásra. A panaszos minden kétséget kizáróan biztos benne, hogy ráütöttek a kocsijára, és abban is, hogy az ütést az intézkedő rendőr mérte a gépkocsi tetejére, mert más nem is volt a kérdéses időben az intézkedés helyszínén.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

1) A rendőrség megküldte a Testületnek a panaszossal szembeni intézkedéssel kapcsolatos hivatalos feljegyzéseket, amelyek a három intézkedő rendőr, valamint az ügyeletes tiszt meghallgatása nyomán készültek. Az intézkedésnél jelen volt egyik r. törzsőrmester kérdésre elmondta, hogy emlékszik a szóban forgó esetre, és arra is, hogy az akkor észlelt szabálysértés miatt feljelentéssel éltek. Arról azonban nem tudott nyilatkozni, hogy a panaszos miért hallhatott csattanást a kocsiteteje felől. Ugyanígy nyilatkozott a másik jelen volt r. törzsőrmester, valamint az intézkedést foganatosító r. zászlós is.

Hivatalos feljegyzés készült a panasztétel napján ügyeletes tiszt feladatát ellátó r. százados meghallgatásáról is. A feljegyzés szerint a panaszos valóban megjelent a rendőrkapitányságon, ahol előadta, hogy mi történt vele az intézkedés napján. Az ügyeletes tiszt tájékoztatta őt, hogy ha panasszal szeretne élni az intézkedéssel szemben, azt írásban megteheti, amit a panaszos tudomásul vett.

2) A rendőrség csatolta a panaszossal szemben 2010. március 13-án tett feljelentést is. A feljelentés leírásaként az intézkedő rendőrök előadták, hogy 2010. március 12. napján reggel 7 óra 50 perckor intézkedés alá vonták a panaszost. Az ellenőrzésre azért került sor, mert a panaszos a parkolóból a kötelező haladási irányt jelző táblát figyelmen kívül hagyva, a kötelező haladási iránnyal szemben hajtott ki az Építők útjára. A panaszossal közölték, hogy cselekménye szabálysértést képez, ezért vele szemben szabálysértési feljelentést tesznek. Ezt a panaszos tudomásul vette, de a szabálysértés elkövetését nem ismerte el, valamint a kitöltött szabálysértési nyilatkozatot nem volt hajlandó aláírni.

3) A kapitányságvezető 2010. április 16-án kelt összefoglaló jelentésben a rendőri intézkedés ellen, a rendőrkapitányságnál benyújtott panasz kivizsgálása során az alábbiakat állapította meg. A panaszos előadta, hogy 2010. március 12-én reggel 7 óra 40 perckor a dunaújvárosi uszoda melletti parkolóból az Építők útjára akart kihajtani, amikor azt észlelte, hogy egy nagy csattanás hallatszik a kocsija tetején, és azt követően három rendőr intézkedni kezd vele szemben. Az intézkedés jogosságát nem vonta kétségbe, de panaszában elmondta, hogy ő senkitől nem tűri el, hogy a kocsija tetejére üssön, még egy rendőrtől sem.

Az intézkedő rendőrök szóban történt meghallgatását követően megállapítást nyert, hogy a panaszos szabálytalanul akart az Építők útjára kihajtani a parkolóból, emiatt került sor az intézkedésre. A három intézkedő rendőr közül egy sem tudott érdemben nyilatkozni arról, hogy a panaszos miért hallott csattanást a kocsija tetejéről. A panaszos előadta továbbá, hogy 2010. március 17-én megjelent a Dunaújvárosi Rendőrkapitányságon, ahol szóban elmondta az ügyeletes tisztnek a panaszát, aki tájékoztatta, hogy amennyiben panasszal él, azt írásban nyújthatja be a rendőrkapitányság irányába.

4) A kapitányságvezető 2010. július 14-ei tájékoztató levele az alábbiakat tartalmazza. Az intézkedő rendőrök szerint a panaszos járműve a dunaújvárosi uszoda mellett található parkolóban, az egyirányú úton, a kötelező haladási iránnyal szemben haladva, az Építők útjára kívánt kikanyarodni, amikor a jobbról érkező járóautó megkülönböztető fényjelzéssel megállt előtte. A járóautó a parkolóba vezető egyirányú út, és az Építők útja kereszteződésében (a szabálytalan kihajtást akadályozva) állt meg a panaszos autójára merőlegesen, villogó fénnel, majd az intézkedést fogantató r. zászlós (járőrvezető) karjelzéssel jelezte a feljűk tartó járműnek, hogy álljon meg. A r. zászlós a szolgálati járműből kiszállva elindult a panaszos járműve felé, amely azonban az útját álló járóautó mögött megpróbált balra, az Építők útjára kikanyarodni. Ezt észlelve a r. zászlós a szabálysértő autós figyelmét azzal kívánta felhívni „a bármely laikus számára addig is nyilvánvaló intézkedésre”, hogy a vezető oldali ablakon bekopogott. A kopogásra a panaszos járművével megállt, majd a gépkocsiból kiszállt. Az intézkedés során az egyik r. törzsőrmester a szabálysértő jármű bal elejénél, míg a másik r. törzsőrmester a járóautó mellett biztosította az intézkedést.

A kapitányságvezető véleménye szerint az intézkedés fent kifejtett körülményei alapján a panaszos számára teljesen világosnak kellett lennie, hogy meg akarják állítani. Erre utal, hogy a villogó fényt használó járóautó a kihajtást akadályozva, a panaszos járműve előtt keresztben állt meg, továbbá a r. zászlós karjával is jelezte megállítási szándékát. Az intézkedő rendőrök, szabálysértő jármű megállítására vonatkozó eljárása megfelel a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet (a továbbiakban: KRESZ) 6. § (2) bekezdés ab) pontjában meghatározott „menet közben a megkülönböztető fényjelzést használó gépkocsiból, illetve motorkerékpárról ad jelzést, karjának, fehér szegélyű piros tárcsának, piros vagy fehér fényű lámpának fel-le mozdításával” szabálynak.

Az intézkedés során az intézkedő rendőrök szálltak ki először járművükből. A r. zászlós és az intézkedésben részt vevő másik r. törzsőrmester a vezető oldalán közelítették meg a panaszos járművét. A panaszos csak azután állította meg járművét, és szállt ki, miután a r. zászlós bal első ajtajának ablakán bekopogott. A kapitányvezető álláspontja szerint kifejtettek alapján egyértelmű, hogy a panaszosnak tudnia kellett, hogy az intézkedés vele szemben indult. Az intézkedő rendőrök szerint senki nem ütött a panaszos autójára. Az ablakon való bekopogás nyilvánvalóan szükséges volt, ha a fenti tényezőket a panaszos nem úgy értékelte, hogy vele szemben kívánnak intézkedni.

Az eljáró rendőrök a KRESZ 13. (1) bekezdés a) pontjába ütköző, és az egyes szabálysértésekről szóló 218/1999. (XII. 28.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Szabs. r.) 54. § (1) bekezdése szerint minősülő, közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése szabálysértés elkövetése miatt indítottak intézkedést a panaszossal szemben. A rendőröket a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (továbbiakban: Rtv.) 13. §-ának (1) bekezdése, illetve a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007 (XII. 23.) IRM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 3. §-ának (1) bekezdése alapján intézkedési kötelezettség terhelte. Az intézkedés során az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdése alapján végeztek igazoltatást. A közlekedésrendészeti intézkedést a rendőrök az Rtv. 44. §-ának (1) bekezdés b) pontja alapján végezték. Az intézkedés megkezdésekor az eljáró rendőr közölte az intézkedés tényét és célját, szolgálati azonosítója és neve a szabályszerűen viselt szolgálati öltözéken rajta volt, de ennek szóbeli közlése is megtörtént. a r. zászlós a szabálysértésre tekintettel a panaszossal szemben először helyszíni bírságot akart kiszabni, de a panaszos nem ismerte el a szabálysértést, ezért vele szemben feljelentéssel éltek, amit a panaszos tudomására hoztak.

A panaszos az intézkedést végrehajtó a r. zászlóstól tájékoztatást kapott, amely szerint: „a feljelentéssel szemben nyolc napon belül fellebbezésnek van helye, amely a határozatra nézve halasztó hatályú, valamint a rendőri intézkedéssel szemben panasszal élhet a Dunaújvárosi Rendőrkapitányságon, illetve a Független Rendészeti Panasztestületnél”.

A tájékoztató levél szerint az ügyeletes tiszt 2010. március 17-én nem találkozott a panaszossal, így panaszt sem terjesztett elő. Az ügyeleti dokumentumok szerint a

panaszost és járművét 2010. március 12-én 7 óra 50 perckor prioritálták a szolgálati rádión keresztül, egyéb szolgálati feljegyzés vele kapcsolatban ezt követően sem nem született. A rendelkezésre álló adatok szerint a panaszos nem tett panaszt a rendőrkapitányság ügyeletén, így ott felvilágosítást sem kapott.

5) Az intézkedést foganatosító rendőrök, valamint az ügyeletes tiszt jelentéseikben az alábbiak szerint írták le az eseményeket.

a) Az intézkedést foganatosító r. zászlós jelentése szerint 2010. március 12-én 6 órától 18 óráig járőrvezetői feladatot látott el két r. törzsőrmester kollégájával együtt, akik járőrként voltak beosztva mellé. A járőrözés során a szolgálati személygépkocsival az Építők útján haladtak, amikor észlelte, hogy az uszoda melletti egyirányú parkolóban a panaszos gépkocsijával a kötelező haladási iránnyal szemben közlekedik.

A r. zászlós ekkor utasította az egyik r. törzsőrmestert, hogy kapcsolja be a megkülönböztető fényjelzést, és állítsa meg a szabálytalanul közlekedő személygépkocsit. A szolgálati személygépkocsival a megállítani kívánt gépjármű előtt, az Építők Útja és a parkoló kereszteződésénél keresztben álltak meg, eközben a r. zászlós a panaszosnak kézzel is jelezte, hogy álljon meg.

A r. zászlós a szolgálati személygépkocsiból kiszállva megindult a panaszos gépkocsija felé, amely a megkülönböztető fényjelzést használó szolgálati személygépkocsi mögött araszolva megpróbált balra kikanyarodni. A r. zászlós a megállítani kívánt személygépkocsi mellé érve – amely még mindig araszolt előre –, annak bal első ajtajának ablakán bekopogtatott. Ennek következtében a személygépkocsi megállt, a panaszos hirtelen kicsapta az ajtót és „kiabálva, arrogánsan kérdezte, hogy mit akar [a r. zászlós] és miért csapkodja a gépjárművét”.

A r. zászlós ezt követően ellenőrzés alá vonta a panaszost, amelyből megállapítást nyert a személyazonossága, és közölte vele az ellenőrzés okát. Az intézkedés során az egyik r. törzsőrmester az ellenőrzött gépkocsi bal elejénél állt meg, míg az intézkedést másik r. törzsőrmester biztosította.

Az ellenőrzés során a r. zászlós a panaszos részére helyszíni bírságot ajánlott, fel az „egyes jelzőtáblák figyelmen kívül hagyása” szabálysértés elkövetése miatt, amit a panaszos nem volt hajlandó elfogadni, és közölte, hogy ő nem követett el szabálysértést. Ezt követően a r. zászlós tájékoztatta a panaszost arról, hogy szabálysértés elkövetése miatt ellene szabálysértési feljelentést tesz, amit a panaszos tudomásul vett, de a szabálysértési nyilatkozatot nem volt hajlandó aláírni.

A továbbiakban a panaszos részére elmondta, hogy a feljelentéssel szemben nyolc napon belül fellebbezésnek van helye, a fellebbezés a határozatra nézve halasztó hatályú, valamint a rendőri intézkedéssel szemben panasszal élhet a Dunaújvárosi Rendőrkapitányságon, illetve a Független Rendészeti Panasztestületnél.

b) A két r. törzsőrmester a történeteket jelentéseikben a r. zászlós által előadottakkal egyezően írták le. Az egyik r. törzsőrmester jelentése annyi kiegészítést tartalmaz, hogy azt követően, hogy a r. zászlós tájékoztatta a panaszost arról, hogy vele szemben szabálysértési feljelentést tesz, a r. törzsőrmester visszaült a szolgálati gépjárműbe, és nevezett személyes adatait, valamint a gépjárművet a rendszáma alapján az ügyeletes tisztén keresztül az országos nyilvántartóból lekérte. Ebből kiderült, hogy az adatok helyesek, a gépjárművel mindent rendben talált, és sem a panaszos, sem pedig a gépjármű nem szerepel körözésben.

c) Az ügyeletes tiszt jelentése szerint 2010. március 17-én 8 órától 24 óráig ügyeletes tisztként látott el szolgálatot a Dunaújvárosi Rendőrkapitányságon. Előadása szerint a panaszossal nem találkozott, a vele szemben történt rendőri intézkedésre sem emlékszik. A 2010. március 17-ei ügyeleti eseménynaplóban nem szerepel arra vonatkozóan bejegyzés, hogy a panaszos panaszának megtétele végett fordult volna a Dunaújvárosi Rendőrkapitánysághoz.

6) A panaszos igazoltatása során kiállított igazoltató lapon a panaszos neve, anyja neve, születési helye, ideje, lakcíme, vezetői engedélyének kategóriái, száma és érvényessége, a szabálysértés elkövetésének helye, ideje, valamint a gépjármű adatai szerepelnek. A cselekmény rövid leírásaként az szerepel, hogy a panaszos figyelmen kívül hagyta a kötelező haladási irányt jelző táblát.

III.

A panaszos sérelmezte, hogy az őt intézkedés alá vonó rendőr nem jelezte az intézkedés foganatosítására vonatkozó szándékát, továbbá erélyesen gépkocsija tetejére ütött. Kifogásolta továbbá, hogy panaszjogáról nem tájékoztatták.

A Testület megállapította, hogy a rendőri fellépés érintette a panaszos tisztességes eljáráshoz és emberi méltósághoz való alapvető jogát, valamint panaszjogát.

1) A Testület először a panaszossal szemben foganatosított intézkedések jogszerűségét vizsgálta.

a) Az Rtv 13. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. A Szolgálati Szabályzat 3. §-ának (1) bekezdése értelmében bűncselekmény vagy szabálysértés észlelése, valamint a közbiztonságot, a közrendet, az államhatár rendjét, a polgárok személyét vagy javait sértő vagy fenyegető veszélyhelyzet esetén, illetőleg ha ilyet hoznak tudomására, a rendőrt intézkedési kötelezettség terheli.

Jelen esetben a rendőrségi dokumentáció szerint a panaszos a megengedett haladási iránnyal szemben haladt, így cselekménye a – kötelező haladási irányt definiáló –

KRESZ 13. § (1) bekezdés a) pontjába ütközik, és a Szabs. r. 54. § (1) bekezdése szerint minősülő, közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése szabálysértés elkövetése miatt intézkedtek vele szemben. A hivatkozott jogszabályhely szerint aki a KRESZ 3. § (2) bekezdésében, 48. § (4), (7) és (9) bekezdésében, 48. § (12) bekezdés c) és d) pontjában, valamint 51. §-ában meghatározott rendelkezés megsértése kivételével a közúti közlekedés szabályait megszegi, harmincezer forintig terjedő pénzbírsággal sújtható.

A Testület utal töretlen gyakorlatára, miszerint a szabálysértési tényállásszerűséget kizárólag a rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálja. Az Rtv.-ben rögzített hatásköri szabályok szerint ugyanis a Testület nem veheti át a szabálysértési hatóság szerepét, azonban ha nem végezné el a rendőri intézkedés alapjául szolgáló cselekmény értékelését, az alapjog-sérelem vizsgálata üresedne ki. A fentiek alapján a Testület azt vizsgálta, hogy az adott intézkedéshez szükséges gyanú foka fennállt-e.

A rendőrségi dokumentáció szerint a panaszos a parkolóban a kötelező haladási iránnyal ellentétes irányban haladt, a szabálysértés elkövetését azonban nem ismerte el. Tekintettel azonban arra, hogy a panaszbeadványból kiderült, hogy a panaszos a rendőrök figyelmeztetését követően észlelte a kötelező haladási irányt jelző táblát, és előadta, hogy azt nagy valószínűség szerint a hajnali sötétség miatt nem vette észre, a Testület álláspontja szerint az intézkedési kötelezettség beálltához szükséges gyanú foka fennállt.

A kapitányságvezető tájékoztató levele szerint az intézkedő rendőrök a panaszossal szemben az Rtv. 44. §-ának (1) bekezdés b) pontja alapján közlekedésrendészeti intézkedést foganatosítottak, és az Rtv. 29. § (1) bekezdés alapján igazoltatást végeztek.

b) A Rtv. 44. §-ának (1) bekezdés b) pontja szerint a rendőr „az e törvényben és a külön jogszabályban meghatározott közlekedésrendészeti feladatának ellátása során [...] a közlekedési rendszabályok megtartását, a járműhasználat szabályszerűségét, az okmányokra és a felszerelésekre vonatkozó előírások megtartását, a jármű birtoklásának jogszerűségét, az üzemben tartó, illetőleg a használó személyazonosító adatait, a jármű közlekedésbiztonsági állapotát és adatait a forgalomban és a telephelyen – a jogszabályban meghatározottak alapján – ellenőrizheti”.

Az intézkedő rendőrök elkérték a panaszos iratait, majd adatait lekérdezték az országos nyilvántartóból, a gépjárművel mindent rendben találtak, és megállapították, hogy sem a személy, sem a gépjármű nem szerepel a körözésben.

A Testület megállapította, hogy jogszerűen került sor a panaszossal szemben közlekedésrendészeti intézkedés foganatosítására, mivel a hivatkozott jogszabályhely a szolgálatot teljesítő rendőröknek egyfajta általános felhatalmazást nyújt a közlekedésrendészeti szabályok megtartásának ellenőrzésére.

c) Az Rtv 29. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.

A Szolgálati Szabályzat 38. §-ának (2) bekezdése alapján az igazoltatás során meg kell állapítani a személyazonosságot, és az igazoltató lapon rögzíteni kell az intézkedés alá vont személyazonosító adatait, az igazolványának sorozatát és számát, valamint az igazoltatásának helyét, idejét és okát, akinél ez a további intézkedéshez, eljáráshoz szükséges, vagy egyéb körülmények ezt indokolják. A panaszos igazoltatása során kiállított igazoltató lapon a fenti adatok az Indokolás II. rész 6) pontjában kifejtettek szerint rögzítésre kerültek.

A Testület az Indokolás III. rész 1) pontjában már megállapította, hogy a panaszos által elkövetett szabálysértés gyanújának kellő foka fennállt, így az megalapozza az igazoltatás jogszerűségét is. Fentiek alapján megállapítható, hogy az intézkedő rendőrök kellő jogalap birtokában igazoltatták a panaszost.

Mivel a panaszos a helyszínen a felajánlott pénzbírságot nem fogadta el, és a szabálysértés elkövetését nem ismerte el, az intézkedő rendőrök vele szemben szabálysértési feljelentést tettek, ezért **a Testület álláspontja szerint a panaszos adatainak rögzítése is jogszerű, és indokolt volt, mivel az adatok további eljáráshoz voltak szükségesek.**

A Testület álláspontja szerint a panaszossal szemben foganatosított intézkedések az Rtv. 15. §-ában foglalt arányosság követelményének is megfeleltek, mivel azok arányban álltak az intézkedés törvényes céljával.

2) A panaszos sérelmezte, hogy az intézkedő rendőr nem jelezte intézkedési szándékát. A panaszos állítása szerint a szolgálati gépjármű nem használt megkülönböztető jelzést, a benne ülő személy nem intett, a panaszos csak azt észlelte, hogy valaki nagy erővel gépkocsija tetejére csap.

A kapitányságvezető tájékoztatása szerint a szolgálati jármű megkülönböztető fényjelzéssel állt meg a panaszos gépkocsijára merőlegesen, majd a r. zászlós karjelzéssel jelezte a feléjük tartó járműnek, hogy álljon meg. Az intézkedő rendőrök szabálysértő jármű megállítására vonatkozó eljárása megfelel a KRESZ 6. §-ának (2) bekezdés ab) pontjában meghatározott szabálynak, miszerint „ha a rendőr a forgalmat nem útkereszteződésben irányítja, a járművek megállítására menet közben a megkülönböztető fényjelzést használó gépkocsiból, illetve motorkerékpárról ad jelzést, karjának, fehér szegélyű piros tárcsának, piros vagy fehér fényű lámpának fel-le mozgatásával, illetőleg hangszórón vagy a megállásra felhívó szövegű felirattal.”. A tájékoztató szerint a panaszos számára teljesen világosnak kellett lennie, hogy meg akarják állítani. Mivel azonban a panaszos a járőrautót kikerülve próbált továbbhajtani,

a r. zászlós kiszállt a járőrautóból, és a panaszos ablakán bekopogva jelezte, hogy álljon meg.

A panaszos ezzel ellentétben határozottan állítja, hogy gépkocsija tetejére erős ütést mértek, és kiegészítő levelében azt is hangsúlyozta, hogy biztos benne, hogy azt a r. zászlós tette, mivel más nem tartózkodott a helyszínen abban az időpontban.

Mivel a Testület nem tudta feloldani a panaszos, és a rendőrség által előadottak közötti ellentétet, nem tudott megnyugtatóan állást foglalni abban a kérdésben sem, hogy hogyan történt a panaszos megállítása, ill. az intézkedő rendőr a gépkocsi tetejére csapott-e. **Fentiekre tekintettel a Testület a tisztességes eljáráshoz, valamint az emberi méltósághoz való alapvető jog sérelmét nem tudta megállapítani.**

3) A Testület ezt követően azt vizsgálta, hogy az intézkedést foganatosító rendőrök eljárása megfelelt-e az Rtv. 20. §-ában foglalt előírásoknak.

A hivatkozott jogszabályhely szerint a rendőrt az intézkedés során az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye, vagy szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye igazolja. A rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az intézkedések alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről.

A Szolgálati Szabályzat 4. §-ának (1) bekezdése szerint „a rendőr az intézkedést – ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti – a napszagnak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha egyenruhát visel tisztelgéssel, és a tervezett intézkedés megjelölése és célja, valamint neve és azonosító száma közlésével kezdi meg. Az intézkedő rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti – szolgálati igazolványát vagy azonosító jelvényét is felmutatja”.

A kapitányságvezető tájékoztatása szerint az intézkedés megkezdésekor az eljáró rendőr közölte az intézkedés tényét és célját, szolgálati azonosítója és neve a szabályszerűen viselt szolgálati öltözéken rajta volt, de ennek szóbeli közlése is megtörtént. A r. zászlós tájékoztatta a panaszost arról, hogy a feljelentéssel szemben nyolc napon belül fellebbezésnek van helye, a fellebbezés a határozatra nézve halasztó hatályú, valamint a rendőri intézkedéssel szemben panasszal élhet a Dunaújvárosi Rendőrkapitányságon, illetve a Testületnél.

A panaszos az intézkedő rendőr azonosítási kötelezettségének teljesítését nem sérelmezte, így a Testület elfogadta a kapitányságvezető által előadottakat, és az intézkedő rendőrök eljárását jogszerűnek ítélte meg e tekintetben.

A panaszos azonban a Testületnek írt kiegészítő levelében leírta, hogy az intézkedés során nem kapott panaszjogról való tájékoztatást, a Testülethez fordulás lehetőségéről is csak a rendőrség faliújságát olvasva szerzett tudomást.

A Testület a panaszjogról való tájékoztatás tekintetében a rendőrségi iratok, és a panaszos állításának ellentmondását nem tudta feloldani, így a panaszjogról való tájékoztatás sérelmét az intézkedés során nem tudta megállapítani.

4) A Testület vizsgálta továbbá, hogy megfelelően járt-e el a Dunaújvárosi Rendőrkapitányság ügyeletes tisztje, amikor 2010. március 17-én reggel 8 óra 40 perc körül a panaszos személyesen próbált panaszt tenni a rendőrkapitányságon, ahol hosszas várakozás után az ügyeletes tiszt – miután a panaszos sérelmeinek előadásába kezdett – közölte, hogy panaszát írja le, és postai úton küldje meg a rendőrkapitányság részére. A panaszos azon kérdésére, hogy e-mail útján előterjesztheti-e a panaszt, az ügyeletes tiszt szintén nemleges választ adott.

A 2010. április 16-án kelt hivatalos feljegyzés szerint az ügyeletes tiszt kérdésre elmondta, hogy a panaszos valóban járt a rendőrkapitányságon, ahol előadta, hogy mi történt vele 2010. március 12-én. Az ügyeletes tiszt tájékoztatta a hölgyet, hogy ha panasszal szeretne élni az intézkedéssel szemben, azt írásban megetheti, ezt a panaszos tudomásul is vette.

Ezzel szemben 2010. július 13-án kelt jelentésében az ügyeletes tiszt azt írja, hogy a panaszossal 2010. március 12-én nem találkozott, és a vele szemben történt rendőri intézkedésre sem emlékszik. A 2010. március 17-ei ügyeleti eseménynaplóban sem szerepel arra vonatkozóan bejegyzés, hogy a panaszos panaszának megtétele végett a Dunaújvárosi Rendőrkapitánysághoz fordult volna.

Tekintettel arra, hogy a rendőrségi iratok között is ellentmondás mutatkozik, a Testület figyelembe vette, hogy az intézkedést követően az ügyeletes tiszt által a hivatalos feljegyzésben előadottak egyeznek a panaszos állításával, így a történetek rekonstruálásakor ezt vette figyelembe.

Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése szerint akinek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása alapvető jogát sértette – választása szerint – panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el. A panaszos a hivatkozott rendelkezésben biztosított jogával élve kereste fel az intézkedést foganatosító Dunaújvárosi Rendőrkapitányságot 2010. március 17-én azzal a céllal, hogy panasszal éljen.

A közérdekű kérelmek, panaszok és bejelentések, valamint a rendőri intézkedések elleni panaszok egységes kezeléséről szóló 36/2008 (OT 19.) ORFK utasítás 6. pontja szerint „A személyesen, szóban előadottokról feljegyzést, kérelemre jegyzőkönyvet

kell készíteni. A jegyzőkönyv egy példányát – kérelmére – a bejelentőnek, panaszosnak át kell adni. Amennyiben nem az eljárásra jogosult szervnél terjesztették elő a bejelentést, és a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező szervhez történő átirányítás az állampolgárra indokolatlan költséget vagy egyéb terhet róna, úgy a jegyzőkönyvet fel kell venni, és gondoskodni kell az áttételről.” Az utasítás 7. pontja szerint a telefonon előadottakról, illetve az üzenetrögzítőre tett beadványról feljegyzést kell készíteni. A 10. pont szerint amennyiben az elektronikus úton érkezett levél tartalma alapján beadványnak tekinthető, úgy azt ki kell nyomtatni, és írásban beterjesztett beadványként kell kezelni.

Az Rtv. 20. §-ának (2) bekezdésének második mondata szerint az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni arról, hogy panaszával a Testülethez is fordulhat.

Fentiek szerint az ügyeletes tisztnek kötelessége lett volna a panaszos által előadottakat jegyzőkönyvezni, és a panaszos kérdésére köteles lett volna a panaszost a kapitányság elektronikus elérhetőségeiről is tájékoztatni. Az Rtv. 20. §-ának (2) bekezdése alapján elvárható lett volna továbbá, hogy a Testülethez fordulás lehetőségéről az ügyeletes tiszt is tájékoztassa a panaszost. A fentiek helyett az ügyeletes tiszt tévesen – feltehetően kényelmi szempontok szem előtt tartásával -, a panaszost csak arról tájékoztatta, hogy panaszát kizárólag postai úton juttathatja el a rendőrkapitánysághoz.

Tekintettel arra, hogy a panaszjelzés lényege a rendőri intézkedések alapjogi kontrollja, és az esetleges jogsértések feltárása, garanciális jellegű elvárás, hogy azok az intézkedés alá vontak, akik úgy érzik, hogy a rendőri intézkedés során alkotmányos joguk sérült, panaszjogukkal a számukra legkézenfekvőbb módon élni tudjanak. A panaszjog csorbítását jelenti ezért az, ha panaszukat nem tudják igényeiknek megfelelő módon érvényesíteni.

Fentiek miatt a Testület megállapította, hogy sértette a panaszos panaszjogát, hogy a rendőrkapitányságon szóban nem volt lehetősége panaszt tenni, valamint nem kapott tájékoztatást a Testülethez fordulás lehetőségéről. Tekintettel azonban arra, hogy a panaszos panaszjogával élni tudott, a Testület az alapjogsérelmet csekély mértékűnek ítélte.

IV.

A Testület a fentiek alapján – figyelemmel az Rtv. 93. § (2) bekezdésére – a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

Budapest, 2010. október 13.

Dr. Juhász Imre sk.
elnök

Dr. Kozma Ákos sk.
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra sk.
testületi tag

Dr. Féja András sk.
előadó testületi tag

Független Rendészeti Panasztestület